

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap reggel.

Előfizetési ár:

Egész évre 5 frt — kr. — Félévre 2 frt 50 kr.
Negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 10 kr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Búza-utca, 1283. szám, hova a lap szel-
lemi részét illető közlemények és előfizetési
pénzek küldendők.

Előfizetéseket és hirdetéseket elfogad

a Nyáosik Soma utóda ezé.

Ugyanitt egyes számok is kaphatók.

Hirdetések és nyiltéri közlemények ju-
tányos áron vétetnek fel.

Utcáink öntözése.

Beköszöntött a forróság. Kijut mindenkinek belőle. Kora reggeltől késő estig — szelidebb fajta kifejezéssel élve — pokoli a hőség. Nem használ ellene sem a fürdés, sem az árnyékos helyekre való vonulás. A meleg behatol a különben hűvösebb szobákba is, tikkasztóvá téve a levegőt. De ez csak egyik oldala az éremnek — ujságírói stílusban szólva. Hát az utcák sara mint válik porrá, hogyan veri azt fel a benne robogó kocsi; vagy ezt mind nem tudnánk? Sajnos, nem kevésbé tudjuk, mint inkább érezzük. Akarva is, nem is, bőségesen élvezzük a port. Pedig bizony, ha csak addig volna, még megjárna, hanem nagyobb baj az, ha meggondoljuk, hogy mi minden van abban az utcai porban. Csak akkor tudjuk meg, hogy bizony az az egészségre nézve roppant kártékony. Szerves és szervetlen anyagok, növényi és állati hulladékok, melyek nemcsak undorítók,

hanem ha légzési szervezetünkbe jutnak, az ott levő hő, nedvesség és levegő segítségével oszlásnak indulnak — oly rombolásokat visznek végbe, melyek járványossá is tehetik ezen szervek betegségeit.

Sok ember, míg nem beteg, nem gondol egészségével, pedig legdrágább kincsünk ez, melyet óvni, védeni önmagunk iránt való legelső kötelességünk. Ha meglep a betegség, szaladunk az orvoshoz, míg ha előbb óvtunk volna magunkat, talán sokszor elkerülhettük volna. De azzal, hogy amikártékony tényezőket, melyek gyakran éppen meglámadói az egészségnek, elhárítanánk — nem sokat gondolunk. Pedig jobb a bajt megelőzni, mint azután búsulni.

Az igaz, hogy erre azt mondja a nagy többség, nekem az utca pora nem árt, apám nagyapám se gondolt vele, hát én miért törődném ilyenekkel; van egyéb dolgom is, azután nézek, a miből hasznom van. Pedig

rossz okoskodás. Sokszor jár a korsó a kútra, amíg el nem fogy. Sokáig élvezhetjük a port mi is, de egyszer bajt hozhat. Vagy talán nem tudjuk, hogy mi okozza ezt a sok tüdőbajt, torok- és légsőbetegséget. Bizony-bizony, nagy fontossága van az emberek egészségére, jobban mondva egészségtelenségére az utcai pornak.

Ha így van a dolog, gondoskodni kell arról, mint távolítsuk el magunktól az ilyen káros tényezőket. Gondoskodhatunk róla úgy, hogy utcáinkat naponta öntöztetjük. Eddig ez a dolog — nemcsak a gyalogjárók locsolását értjük — semmi figyelemben sem részesüle. Pedig mindnyájunk előtt ismeretes, hogy az utak meglocsolása leveri a port, üdíti a levegőt.

Ha alföldünk éghajlata nem oly szélsőséges volna, mint a milyen tényleg, szóba sem kellene hozni ezt a kérdést. De tudjuk, hogy ha a tél beköszönt, nagy a hideg; ősszel, tavasszal kelleténél is több az eső — mi-

TÁRCZA.

Bálój után.

I.

Midőn harminczadik évét tülélépte már,
Mi az ifjuságtól választó véghatár, —
Zajos bálój után egy szép nő elmereng:
Harminczadik! — e szó folyton fülébe cseng.

A fájo bánatot s kint, mit ez óra nyújt,
Midőn messze nyúló, sötét árnyát a múlt
Már a jövőre is mogorván ráveti:
Van-e lélekbivár híven elcserezni?

Harmincz év! — szól a nő, — számlálva ujjaim,
Vajjon mit hoznak még jövendő napjaim? ...
Bölcsök szerint létünk lepszebb a keszdetén
S ime! csak unalom rémképe int felém.

Budapestten télen: táncz, színház, vígalom,
Miknek már csak nevéll hallani is ünöm;
Ems s Bäden fürdeit már huszadszor járom:
S a zöld tengervízet látva: undorodom!

Hol nyomor s inség volt, hol vérző seb sajjott,
Mint nap fényugarát, földmíves a magot:
Az alamíssnapéni úgy szórta telt kezem; —
Sok templom miséjét s énekét ismerem.

Zengették a hívek szent szolozsmáikat,
A kerszethez tirden járult az dhátat,
Felzendült körültem a papok éneke:
De üres szívemet mi sem töltötte be!

Mi várhat még reám? ... Borongó szürke est,
Mert, hol a gyermekszív mindent rózsásra fest:
Fejem felett letűnt már rég e szép idő —
S nem várhat rám egyéb, mint kedvtelen jövő!

A zárda négy falán belül eseményt teremt
S a rácsos ablakból őt véli látni lent,
Remél, hisz, álmodoz a sok ifjú leány:
De kit én reméltem: föl nem találhatám!

Menyasszony-koszorút fejem rég hordozta
S asóta megtelt az unalom pohara,
Édes ikertestvér a Tegnap és a Ma,
Örök egyhangúság! — egyenes út vala!

Ha porba ejteném ez angyal-szárnyakat:
Lecsillapíthatnám sivarzó szonjamat;
Ah! hisz islelhetném, — miket nem ismerek, —
A kéjtől lángoló, szerelmi élvéket!

Még szép vagyok, csupán akarnom kellene,
Azúr szemeim egy kaczer tekintete:
S lábaimhoz omolnék epadón sóhajtvá,
Csapongó udvarlók fényes lepkeraja.

Olykor hogy ha sivar múltamra gondolok,
A gyöngye szívű nőt, ki üntöltten ragyog,

Ki röpké szerelmek zajló örvényében:
Kering s élvezve él — szinte irigyelem!

Hisz úgyis egy a vég! A szív, mely tiszta szent,
S a hazug, csalászív, — tukarva merő szennyt, —
Sütéllő kökereszt, vagy aggott füz alatt
Egymás mellé kerül ott a sírban alatt!

II.

Mint régmúlt időkben, sarándok angyalok
— Hajlítgatván röpké, csillogó szárnyatok —
Nem szálltok már közénk e földre sohasem?
Véghéj eltűntetek előlünk od fent?

Oh! van-e hatalom, van-e csoda-erő,
Mely az örvény felett kezünk föltartni jó?
A Gonosztól szívünk vajjon ki védi meg? ...
De csönd! — A nő figyel és teste megrepeg.

Az ajtó-káspitot, — honnan csengő beszéd
Hallszék feléje most — egy lányka nyitja szét,
Oly gyönygád, oly tiszta, oly úrtatlan e hang,
Mint madár-csicsérgés, csengő ezüst harang.

Belép és körül néz. — Kis lába meztelen,
Csodálkozva áll meg a bolyhos szőnyegen;
Nem gondoltak róla, — leszállt párnáiról, —
Mamácskám, adj ruhát! — édes esengve szól.

Az anya szeméből éjő könny permetez,
— A lányka rátekint, de nem érti: mi ez? —

ról az idén is meggyőződhetünk; nyáron pedig nagy a forróság, hiányzik az üdítő eső, éjjeli harmat. Az óriási meleg következtében az utcái sárvalóságos portengerré válik, ami ellen csakis öntözés által védhetjük a lakosság egészségét.

Felfogták ezt különösen olyan városok, melyek nem fukarkodnak az anyagi áldozatokkal épen ott, a hol lakosságuk közjava forog szóban. Szükségtelen a külföldet említeni is. Már idehaza szép a száma azoknak a kisebb-nagyobb városoknak, melyek minden nyáron öntöztetik utcáikat, köztereiket. Megtehetné ez városunk is, annyival is inkább, mert nem felette nagy áldozatba kerül; amellet itt a Körös, itt van az artézi kút, melyek bőven szolgáltatják a vizet s nem is oly távolságban vannak, hogy e tekintetben az szolgálna akadályul.

Akarat kell hozzá s városunk is szaporíthatja egygyel olyan intézményeink számát, melyek a kulturális haladás útján jelző czövekek.

Kezébe veheti az ügyet városi testületünk, sőt ebben a kezdeményezés neki mintegy kötelessége volna. Az intézmény létesítése csak igen kevés terhet róvna a háztulajdonosokra. Amint áldoz városunk más közjóra, úgy erre is fordíthatna egy kevés gondot.

Sőt társadalmi téren is sokat lehet tenni ez ügyben. Amint önművelésünkre egyesületet alkotunk, létesít-

hetünk közegészségünk megővésére is, melynek feladata volna a szükséges anyagi támogatást megszerezni és nyújtani.

Intelligentiánk úgy is tudja a módját, mint kell valamely üdvös eszméletre hívni. E tekintetben módokat szükségtelen fejtegetni.

Földolog a pártolás!

— r — e.

Városi képviselő.

Szarvas, július 7. 1891.

Szarvas város mai képviselői gyűlésében következő ügyek nyertek elintézt.

A megye határozata a Körös hidjának átvételéről akép szól, hogy azt — mint országúti műtárgyat gondozása alá átveszi, amde annak tartozékaiul egyuttal a vámházhoz annak területével, szádfal-, korlát- és lejárókkal együtt elfoglalni rendeli a járási főszolgabíró által a határozat jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, következő feltételekkel: a holt Körös kanyarulatán fenálló hid és annak minden tartozékai letárba foglaltassanak, — a vámszedés jövedelmét az átvétel napjától a folyó év végéig, vagyis a bérlet leteltéig a megye szedendi s 1892. év január 1-ső napjával a vámszedés megszüntetetik, — a hid nyílásainak betöltéséhez kellő földmennyiségnek adására a várost (a füzesi m. e. 81.) és a reg. közbirtokosságot (m. 11. katas. holdnyi területből) közösen kötelezi, a hid mindkét part felőli oldalain, úgy, hogy az áthidalás csak 15—18 méternyi szélességben maradjon, ezen határozat mindkét testülettel külön-külön közöltetvén — A város előjáróinak előlegesen tett véleménye alapján, ezen megyei határozat el nem fogadtatott. Mert a megye mint egyik fél, a másik fél

ellenében önhatalmilag foglalásokat tenni jogosítva nincsen. A vámházra a megyének szüksége nincsen, miután a vámszedési jog gyakorlatát beszünteti; ellenkezőleg ezen épület és területére épen a népkert szélén feküdvén, az kertésznek lakóhelyiségeül szolgál. A földmennyiség sem szolgáltatathatik ki a kijelölt helyekről, mert egyrésztől közgazdasági szempontból a művelésre legalkalmasabb földet kellene feláldoznia, másrésztől a föld kiemeléséből származó gödrök a hid és a népkert környékét szerfölött elégtelenítenek. Utal a képviselő arra, hogy a töltésnek való földet a megye a közeli 18/a. számú átvágási földrakományból a közmunkaváltási pénzalap terhére szerezheti be; a miért a tulajdoni jognak megvédéséből kifolyólag rideg álláspontot foglalni kénytelen, s felkéri a kir. miniszteriumot, hogy ez ügyben hatáskörileg döntsön.

A közmunka és közlekedésügyi miniszterium értesíti a képviselőt, hogy a szarvas-mezőturi vaspályai nyári menetrendet me; nem változtathatja, mert a megyei központ felé való csatlakozás kedvezőtlen lenne. — Sajnos tudomásul vétetett az, hogy a kevesebb számú központi tisztviselő kényelme, a nagyszámú közönség hátrányával eszközöltetik, s igénye figyelembe nem vétetett.

Olvastatott Hódmező-Vásárhely felhívása, az ármentesítési tízmillió kölcsönből a Maros-Körös-Tiszaszabályozási érdekeltiségre hárult 3.400.000 frtnak az állam által leendő átvállalása iránti kérvényezés tárgyában. A képviselő az ügyet magáénak is vallja s megbizza az előjáróságot, hogy a helyi viszonyokhoz idomítottan hasonló tartalmu kérvényt terjesszen a miniszterium elé.

A közdülői utak felvételéről, úgy az 1892. évre szóló községi közmunka fedezésére 1600 frtnak megállapításáról szóló határozatok, 15 napi közszemlére lett kitéte-

*Felkapja gyermekét s száz forró csókot ad,
Elnézi mosolygva, simítja szög-haját...*

*A lánykának egy hang sügje: hallgatni kell!
Nagy titkot sejt gyermek-szíve sejtelmével
S miálatt csók s könyvek orcáját fürdetik:
Úgy érzi valami szent csoda folyt le itt.*

*Mint elgázolt virág dülő vihar után,
Telemeli sejt az anyu és csupán
Ennyit monil mosolygva: — több ereje nincsen
>Hisz csak rémülom volt! — Bocsáss meg
gyermekem!*

*A vihar elvonult s kit csáb kísértgetett:
A szerető anyu győzött a nő felett. — —
André Lemoyne franczia eredetije után
KyLó.*

Néhány adat Miczike életéből.

— A „Szarvas és Vidéke” számára. —

Irla: Béri Gyula.

Miczike nagyon szerette a fényes öltözködést és a sétát. E kettőért rajongott mindig. Egyre unszolta a mamáját, hogy menjenek ki az utcára, oda, ahol az előkelőbb világ tolong, ahol finom gavallérok elállva az utat, kihívóan meresztgetik szemeket az elhaladó szépekre.

És Miczike valóban páratlan ügyességgel és vonzó, ingerlő könnyedséggel tudott a kíváncsi tömegben keresztülmenni. Szemeit nem sötételte le szemérmesen; de szép arcát folyton előre fordítva, a világról sem tekintett volna félre; gondtalanul látszék előre nézni, mintha semmit sem venné észre, mintha semmi sem kötné le figyelmét; arcán a szelidség és szendőség kifejezése mellett csupa közöny látszott minden iránt, ami őt környezi. De azért nagyon csalódnék az, aki azt hinné, hogy Miczike figyelmét csak a legkisebb dolog is elkerüli abból, ami körülte történik. Jól látta ő a lovagok nagy tömegét s meglepéssel vette észre, hogy azok tekinteteikkel mindnyájan hódolnak neki.

De, — hogy mindent megvalljak, — bár Miczike nagyon büszke volt az ő fővárosi izlésére, ez izlés, fájdalom, nem volt a legfinomabbnak mondható. Miczike rajongott a fehér mellényért és a sárga cipőért. És az a férfi, aki még ezen felül elől nagyon kihajló gallért is viselt, biztos lehetett abban, hogy — ha tovább nem — legalább egy-két napra meghódította Miczike dobogó szivecskéjét.

Egy hűvösebb júniusi napon Miczike a dunaparti korzón sétált szép új ruhájá-

ban. Mikor mamájával a Vigadó-terre értek ki, a kioszkból egy feltűnően kiesipelt gavallér lépett ki, aki megpillantva őket, megállt és merőn nézett rájuk.

Miczike nem fordította feléje szép arcocskáját; de azért jól kitudta venni, hogy a lovag gomblyukában friss ibolyacsokor pompázott. Juniusban ibolya — ez legalább is feltűnő! Miczike elfordított tekintetével tovább is kutatólag nézte az ifjút s e közben észrevette, hogy az sárgás-pirosas cipőt, fehér mellényt és — a tiszta igazságot mondom — elől merészen kihajló gallért viselt. Talán mondanom sem kell ezek után, hogy a kabáljának csak egy gombja volt, t. i. legalul s azon felül a kabát gallérja szélesre ki volt hajtva, látni engedve a hosszú vékony nyakkendőt s az apró lógó jószágokkal teleaggatott vastag óralánczot.

Miczikének nagyot dobant a szive... Ime, ideálja, amelyről mindig álmódott volt; ime az, aki legméltóbb arra, hogy vörös cipőjével, fehér mellényével és egyéb ékességeivel folyton az ő újdonsultj öltözékei mellett haladjon az előkelő utcákon; úgy, hogy sokan kedvtelve, de a legtöbben irigyen nézzenek rajtok végig; de mindenki elismerje, hogy igazán szépen öltözködő pár! És — hogy hosszúra ne nyujtsam e

lők daczára, észrevétel nélkül maradván, jóváhagyás végett a megyéhez felterjesztetni határozattak.

A megye által jóváhagyva visszaérkeztek: a regale-tulajdon iránt a város és egyesek közt létrejött egység; továbbá az 1891. évre szóló közs. közmunka iránti képv. határozat; ismét a szarvas-mezőhegyesi vasúti törzsrészvényekre a város által tett 20 ezer frtnyi ajánlat; ugy a gr. Károlyiféle kastély és az istállóból alakított épület bérletére vonatkozó szerződések; hasonlólag a községi utcák szabályozása iránti határozat. Mindezek tudomásul vétettek.

A megye közli a megyei közmunkaváltásról vezetett számadásra vonatkozó határozatát, mely szerint a tiszta maradvány 59,082 frt 68 krt tesz ki. Tudomásul szolgál.

A városi összes pénztárak f. é. június 19-én váratlanul megvizsgáltván, rendben találtak.

Az orvos-rendőri jelentés május hóról felolvastatván, megnyugtatólag szolgált tudomásul. A belső iskolák helyiségei tiszták, kellően szellőzöttek, s a növendékeknél a szemcsés köthártyalob (trachma) sehol sem volt észlelhető.

A községi épületek szaporodtával a kéményseprők teendője is megnagyobbodván, kérdést intéz az előjáróság aziránt, hogy a régóta fenálló gyakorlatból kifolyólag a kéményseprői 126 frtnyi külön dotatio továbbra is fentartandó-e? — Részben jutalom fejében, részint pedig előforduló tüzeseteknél közreműködés czéljából s buzdításul a szokott 126 frt ezen évre is a domestika kárára megszavaztatott, tartozván a joggal bírók a netaláni tüzeseteknél összes családjokkal az oltásban közreműködni.

Végül jelentetett, hogy a vásárolt ingatlanok után járó esedékes fizetés eszközése czéljából, minthogy a közpénztár szo-

rult helyzetben volt, a garancia-pénztárból négyezer frt kölcsön vétetett, de csak ideiglenesen, míg a közpénztárba a folyó bevételek befolytak. — Ezen ideiglenes segítség jóváhagyólag tudomásul vétetett.

Az újabb képviselőtagok, községi alapszabályokkal ellátva nem lévén, azok kinyomatásával az előjáróság megbízott azzal, hogy azok előbb átnézzessenek s a megyei alapszabályokkal összhangba hozassanak.

MI UJSÁG?

— Főgymnasiumunk értesítője megjelent a héten s az érdeklődőknek nagyrészt szét is küldetett. A programmi értekezésben Benka Gyula igazgató kitűnő szakértelemmel fejtegeti a gymnasiumi életnek egy igen fontos, de nyugós formalitásokkal ugy didaktikai, mint paedagogiai szempontból szerfelett megnehezített kérdését, t. i.: »Az érettségi vizsgálatok összhangzásba hozatalát a gymnasiumi nevelés és tanítás sarkalatos elveivel.« Hát bizony sok kárát vallja maga az érettségi vizsgálatra készülő ifjúság annak a policzajszellemnek, mely sem az államhoz, sem a középiskolai tanügyhöz nem méltó kisszerű intézkedéseivel nyugózi az érettségi vizsgálatoknál követendő eljárást. Igazán megszivlelni való a jeles értekezésnek ez alapvető eszmesorozata: »Kissé több — szerintem igen is megérdemelt — bizalom az érettségit végrehajtó tanártestület becsületességében; kissé több szabadelvűség és okos belátáson alapuló szabadság a vizsgálati elnök és kormánybizott intézkedéseiben; kissé több humanismus és szeretet a koránál fogva kiméletet érdemlő tanulósg és kevesebb burokratikus ridegség az iskolákkal szemben, és azt hiszem, a felsorolt bajokon igen enyhíthetünk, vagy gyökeresen is segíthetünk.« Az évi jelentés

statistikai adatai közül a legérdekesebbek im ezek: Az intézetben a lefolyt tanévben volt 10 rendes, 3 helyettes, 1 torna és 5 vallásanár. A tanterv leglényegesebb újítása a görögpótló tanfolyam behozatala, mi a főgymnasium magánviszonyai tekintetéből kellően megokolt és helyes intézkedés volt. A tanítás menete beosztása és terjedelme egyébkint az ág. ev. egyetemes gyűlés által megállapított tanítási tervhez alkalmazkodott, mi mellett a tanulósg igen sokféle egyleti és önkéntes gyakorlatokkal is igyekezett önképzését löbboldaluvá tenni. A felsőbb osztályokkal kapcsolatos tanítóképző növendékeinek létszáma mindössze 12 volt. A taneszközök évi szaporodása szintén felsőbb segély után áhitozik. A tanulók létszáma adatai: 366 nyilvános, 12 magános, a kikből megvizsgázott a tanév végén 348 nyilvános, 5 magános tanuló, még pedig 18 jeles, 47 jó, 204 elégséges, 48 elégtelen eredménnyel.

— Ney Dávid, operánk kitűnő bassistája, Mayer Gusztáv zongorakísérete s Strümpf Ignác hegedűművész közreműködése mellett ma este tartja hangversenyét a »hüsitett aréna«-ban. Műsora a következő: 1. Mendelsohn hegedűverseny. Előadja Strümpf Ignác. 2. Lortzing. Ária a »Fegyverkovács« című operából. Énekli Ney Dávid. 3. Chopin: Nocturne. Wieniawsky: Mazurka. Előadja: Strümpf Ignác. 4. Schubert: A vándor. Énekli Ney Dávid. 5. Vieuxtemps. Polonaise. 6. Erkel: Magyarok istene. 7. Proch: A vak hegedűs. Ének és hegedűre. Előadják Ney és Strümpf. Tekintettel azon körülményre, hogy a rendezőség az eddig hirdetett helyáratat méltányossági szempontból tetemesen leszállította, (páholy: 6 frt, kórszék: 1 frt 60 kr., zártzék: 1 forint 20 krajczár, földszinti állóhely 50 krajczár stb.), eme ritka műélvezetet ígérő estét újból melegen ajánljuk a közönség figyelmébe.

történetkét — Miczike e vágya nemsokára azután teljesedésbe ment. Boldog jegyesekké lettek s a vörös czipő és a fehér mellény ott sétált a Miczike jó szabásu öltözékei mellett s bámulhatta, irigyelhetette őket az utcán járó-kelő elegáns világ!

Hisz oly könnyű az ismerkedés. A hölgyek elfáradnak, s leülnek a szép dunai kilátást élvezni; a gavallér, aki észrevette, hogy a fiatalabb hölgy elragadóan szép, vélellenül szintén elfárad s melléjük ül. E közben alkalmuk van egymás szemébe nézni. S ez kezdetnek elég; a lovag megérti, hogy a hölgy nem közönyös iránta. Aztán jön egy virágkorzó, városligeti népünnepély, vagy margitszigeti táncmulatság, mely nyáron még közelebb hozza egymáshoz a szíveket, mint télen a bálók.

— Hollóvári... Hollóvári Armand!

A bemutatás megtörtént. Miczike olpirul, látszólag hidegen billent szép fejecskejével s ezalatt gyönyörtől ittasan ismétli magában: Hollóvári Hollóváry Armand!...

Az eljegyzési lapokat már szétküldték. Büszkén hirdették azok, hogy:

Vidor Miczike

és

Hollóvári Hollóváry Armand

jegyesek

Budapest.

Arról hallgatott az eljegyzési lap, hogy Miczikének a predikátuma helyett ugyanannyi háza van a Józsefvárosban, mint a hány betűből áll a szó; pedig ugy gondolom, hogy ha ez adatot is kinyomatnák az eljegyzési lapra, sok eljegyzésnek indító okaira könnyű volna rájönni. De nem szándékom Hollóvári Hollóváry Armand urat gyanusítani.

Az eljegyzés tehát megtörtént s a vörös czipő és az új ruhá... akarom mondani a vőlegény és a menyasszony boldogan sétáltak egymás mellett.

A vőlegény csak este jöhetett; mert nappal, — amint mondá, — vagyoni ügyeinek rendezése foglalja el. A nappal Miczike és mamája arra használták fel, hogy a kelengyéhez szükséges beszerzéseket megtegyék.

Egy nap Miczike a »Fővárosi Lapok«-ban — a lapot tartották, hogy ezzel is az előkelő és művelt köröket utánozzák — Miczike mondott egy hirdetést olvasott, mely a női kelengyéhez tartozó dolgokat rendkívül olcsó áron s jó minőségben ajánlta. Miczike mindenben takarékos volt, hogy az új ruhákban kevésbé kelljen takarékoskodnia s könnyen sikerült mamáját rávennie, hogy a vásznat vegyék a hirdetett üzlet-

ben, mely a főváros budai részén volt. Miczikét az is mulattatta hogy oly helyre mennek s oly utcákon haladnak át, ahol még az ő öltözékeit soha sem volt alkalma bemutatni.

Elértek az üzlet elé s beléptek. Az egyik sarokban üveggel elzárt helyen írt egy idősebb férfi, — sípkájáról ítélve az üzlettulajdonos, — aki meglátva a belépőket, tovább folytatta számadásait s erős hangon kikiáltott:

— Hollóvári!

Miczike összerezzen... Senki sem jelent meg.

— Hollóvári! Hol van az a ficzkó? Bizonyosan ismét a tükör előtt ül. Hollóvári! Jöjjön, vagy a füle bánja meg...

Ebből megerthetjük, hogy az üzlettulajdonos ur nem volt nagyon szelid természetű megáldva.

De megerthetjük azt is, hogy Miczike, mikor a végre belépő Hollóváriban felismerte a vörös czipőt, a fehér mellényt, egy szóval az ő Armandját, mily eszevesztetten rohant ki a holtból s csak akkor lélekzett fel kissé, mikor sikerült bántatlanul otthonába érnie.

Azóta gyűlöli a vörös czipőt, a fehér mellényt, a szép öltözéket.

— Mikolay Mihály, kir. közjegyző, pár hétre Tatra-Füredre utazván, távollétében a közjegyzői okiratok, tanusítványok felvétele, valamint másolatok s névalírások hitelesítése az új közjegyzői törvény értelmében a szarvasi királyi járásbiróság által fog eszközöltetni.

— Fényes esküvő folyt le e hó 8-án a helybeli izraelita imaházban. B. Robicsék gözmalom- és fürdőtulajdonos kedves művelt leányának, Rózának, fogadott örök hűséget Buck Adolf helybeli fiatal terménykereskedő. — Estve a menyasszony szülei vendégszerető házában kedélyes lakoma volt, mely által a cigányzene s jó borok által felvillanyozott párok vígan ropták a táncot kivilágos kiviradtig.

— A megyei közigazgatási bizottság július havi közgyűlését f. hó 13-án, azaz holnap fogja megtartani.

— A békés-szent-andrási takarékpénztár szarvasi fiókjánál — mint halljuk — a pénztárnoki állás üresedésbe jött, melyre Szikes Antal, helybeli derék nyomdásziparoson kívül legtöbb kilátása van Darida Mihály, regále-közbirtokossági volt pénztárosnak.

— Nagy vihar és jégverés. A múlt vasárnap délután városunkon és vidékén nagy vihar vonult át, mely itt-ott fákat tört el. Szörhalmon a Kis Mihály tanyájának fedelét hajította le. E közben a sötét felhőkből hosszan tartó záporosó jéggel vegyesen zuhogott alá. Határunkon a jég nem okozott nagy kárt, mivel az ritkán esett, de a szomszédos *mezőturi* földeken 39 ezer holdat vert el a jég úgy, hogy azon földek tulajdonosai adóelengedésért kénytelenek folyamodni. *Turkenén* szinte erősen pusztított ezen mostanában oly gyakori gonosz vendég. Itt 2 millió forint értékűre teszik az elvert vetéseket. A Baghyfőle *Kengyelpusztán* ugyanakkor 8 mezei munkás is esett a vihar áldozatán, kik egy rájuk dőlt dohánypajta alatt letek halálukat, a többi odamenekeült nagyszámu munkások közül is többen szenvedtek nehéz sérülést. — *Kondoroson* a szélvihar előbb óriási porfelhőt emelt a falu fölé, majd rövid idő múlva kövér esőcseppek vegyülve jégdarabokkal hullottak a házak tetőire hatalmas kopogással. A vihar legnagyobb erővel Csákó pusztára dőlt, hol több hatalmas nyárfát tövestől kitépett s a buzában a szél okozott nagy kárt, kirántva a vetést nagy darabokban. Néhol jégkár is jelezhető. Azonban a pusztulás nyoma kisebb, mint a milyentől a gazdaközönség tartott.

— Virághullás. Következő megrendítő halálesetről szóló gyászjelentést vettük: Alant megnevezettek fájdalomtól dült szívvel jelentik, hogy forrón szeretett gyermekük, illetve testvérjük *Kuczka* Ilonka f. évi július hó 9-iki éjjeli 1/12 órakor, három hónapig tartott kínos, de az Isten akaratjában való alázatos megnyugvással tört szenvedés s a halotti szentségekben tört részesülés után, virágzó életének 17-ik évében, ártatlan tiszta lelkét visszaadta teremtetőjének. A szeretetnek hűlt tetemei e hó 11-én d. u. 4 órakor fognak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a szarvasvégi temetőben örök nyugalomra tétetni, s az engesztelő szert. mise áldozat szinte 11-én reggeli 8 órakor fog az endrődi róm. kath.

templomban az egek urának bemutatni. Endrődön, 1891. július 10. Ártatlan angyal esd ki itt hagyott kedveseidre a vigasztalás kegyelmét. *Kuczka* Ida Óó Józsefné, *Kuczka* Lujza, *Kuczka* Zoltán nejevel és gyermekével, *Kuczka* Emil, *Kuczka* László, *Kuczka* Endre mint testvérek; *Kuczka* János, Paál Jozefa mint édes szülék.

— A sárréti vasút megnyitása. A békésmegyei helyi érdekű vasút dévaványaköti fő- és szeghalom-füzesgyarmati szárnyvonalára múlt hó 28-án adatott át a közforgalomnak. A megnyitást megelőző műtan-rendőri bejárás Gyöngyössy János miniszteri tanácsos elnöklete alatt tartott meg. A bizottság fellebogózott külön vonattal indult meg reggel 8 órakor Gyomáról Déva-Ványára, hol rövid tárgyalás után kezdetét vette az új pálya felülvizsgálása. Az első állomás K-Ladány volt, hova a sárréti vasút legelső vonata berobogott. Rendkívül nagy néptömeg élénk üljén!-kiáltásai között szállt ki a bizottság megvizsgálni az állomási épületeket. A község nevében Szilágyi Antal községi jegyző üdvözölte a bizottságot, melyre pár szóval a miniszteri tanácsos válaszolt. A szeghalmi állomáson, mely lobogókkal és zöld galyakkal lett feldiszítve, ezrekre menő közönség élén Tatár János lelkész üdvözölte a bizottságot igen szép beszéddel, mely élénk színekkel esettelte a sárréti vasútak rendkívüli jelentőségét. F-Gyarmaton Szilágyi, Vésztőn Kun Béla ref. lelkészek voltak a községek szószólói. A műtan-rendőri bejárás 5 órára bevégeztetvén, a szeghalmi vasúti állomás épületében rövid tárgyalás tartott, melyen megállapítatván, hogy a vasúti pálya s felszerelése ellenében lényegesebb hibák nem forognak fenn, a vasút azonnal átadott a forgalomnak, úgy, hogy a rendes, menetrendszerinti vonatok már 29-én közlekedtek is. A vasúti megnyitás estéjén bankett volt a vállalati irodában, melyen a Sárrét intelligenciája s a hivatalos bizottság minden tagja résztvett. A banketten Terényi Lajos Baross, Tatár János Gyöngyössy tanácsos, Gyöngyössy a sárréti községeket, Jancsovics a Soenderop céget, dr. Fábry Sándor Terényi Lajost, dr. Hajdú Sándor a banketten résztvett nőket, és Pollacsek Mihály a vállalkozó mérnököt köszöntötte fel. A bankettet kivilágos kiviradtig tartó táncz követte.

— Gondnokválasztás. A kondorosi evang. egyház múlt vasárnapon választotta az 1891/2-iki számadási évre gondnokul Hrivnák Mihály iparost. Ugyanezen alkalommal választottak egyházfiakul: Czonka Tamás és Melis János.

— Félárú vasúti menetjegyek adatnak ki 30 munkás részére egyszeri utazásra. Kik e kedvezményben részesülni óhajtának, jelentkezzenek a helybeli állomásfőnöknél.

— A járási főszolgabírósa elrendelte, hogy tekintettel a canicula beálltára, minden kutyát 40 napig, avagy újabb rendeletig fogva tartassék, illetve szájkosárral láttassék el, miután az utcákon szájkosár nélkül csatongoló kutyák a rendőrök által lefognak lövetni és azonkívül a tulajdonos 2 frttól 20 frtig terjedő bírsággal fog sújtatni.

— A szarvas-mezőhegyesi helyi-érdekű vasút engedélyezési tárgyalása f. hó 1-jén volt Budapesten a kereskedelmi miniszte-

riumban Lukács Béla államtitkár elnöklete alatt. Békés vármegye törvényhatóságát Jancsovics Pál alispán, kir. tanácsos, és Geiszt Gyula bizottsági tag képviselte. Az érdekelt birtokosok részéről megjelent: Geiszt Gáspár nagybirtokos is. Az élénk lefolyású tárgyalás előre meg nem fontolható, illetve el nem bírálható komplikációra is vezetett, a mennyiben a *Kondorostól Szörhalomig elő-irányzott szárnyvonul elejtetett*, vagy legkedvezőbb esetben *úvonatu vaspálya* lenne kiépítve. Jancsovics alispán eme, az eredeti vasúttervet súlyosan esorbító határozat ellen a vármegye részéről tiltakozást jelentett be. Így ez ügy mindenestre újabban is a megyei közgyűlés elé fog terjesztetni, miután tartani lehet tőle, hogy a szörhalmi szárnyvonal elejtése az egész vasúttervet dugába döntheti.

— Üzletszünetelés. A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény értelmében f. hó 19-től fogva minden üzlet vasárnapokon csak délelőtti 11 óráig lehet nyitva, azontul pedig egész nap zárva leendő.

— Tanyaszünetelés. Megható ünnepély színhelye volt csütörtökön e hó 9-én a közszeretet és becsülésben álló öcsödi ref. lelkész Oláh Antal úr bábockai tanyája. A legmagyarabb vendégszeretet szíves hívó hangja közel s messze vidékről összehozta a kedves háziak rokonait, barátait s jóismerőseit, hogy a háziúr 25 éves papi jubileumát, házasságának 20 éves évfordulóját, nagyreményű fiának sikeres maturalását s bábockai-puztán vett szép birtokának felszentelését ünnepeljék. Ennyi méltó ok, nem maradt hatás nélkül, s midőn a szellemes tősztokkal fűszerezett pazar lakoma után, tánczra perdült a tágas sátorban ifja-öreg, azt hittük, — mint már annyiszor, — hogy soha sem mulattunk jobban. A szentmártoni cigány pedig húzta szíves készséggel, hogy rászolgáljon egy pár szenvedélyes csárdástánczos elismerő dicséretére, s hogy elküldhessük a mieinket oda világlátni. Világos reggel búcsúzott a jókedvű társaság, s annyi jó kívánsággal volt hálás a vendéglátó háziaknak, hogy bizonyára hosszú ideig elkerüli a kedves család boldogságát minden borús felhő, s a felszentelt tanyát pusztító aszály és jégeső.

— Öngyilkosság Csorváson. Sipos György cipész, a kit neje mulatószokásáért elhagyott, összeállott egy Solyom Lidia nevű orosházi nővel és talán két hónapig boldogan éltek együtt Folyó hó 6-án azonban boldogságuk meg lett zavarva. Sipos vasárnap délután és hétfőn délelőtt mégint mulatott, mikor délben hazajött, a nő szemrehányást tett neki, a miért Sipos megharagudott s azt mondta az asszonynak, neki ugyan ne parancsolgasson, mert úgy is hazahozza már nejét, őt pedig, ha szép szerivel el nem megy, eltoloncoztatja. Ezen nyilatkozat annyira elkészerítette az asszonyt, hogy amint Sipos hazuról eltávozott, bezárkózott a szobába és felakasztotta magát; mire a háziasszony észrevette, már halva volt.

— Kútba fült gyermek. Gr. Wenckheim Géza birtokán Szabó János cselédnek 11 éves fia a kútra ment vizért. A mint húzta a vizet, elvesztette az egyensúlyt és beleesett a kútba; mire a segítség érkezett, a fiu már megfuladt.

— Az útbiztosok szolgálatának szabályozására vonatkozólag kiadott megyei rendelet a városházán közszemlére van kitéve, hol azt bárki is megtekintheti s ellene reklamálhat.

— Lápunk zártakor vettük, hogy Ney hangversenye határozatlan időre elhalasztatik.

— A katonai pályára készülő ifjuság figyelmére méltó az a felhívás, mely a hivatalos lap multkori számában jelent meg.

Tizenkét gyalogsági hadapród-iskolában 600—700 első évi növendék vétetik föl a jövő tanévben, közte a budapesti hadapród-iskolába száz, a károlyvárosiba 30.—50, a nagyszébenibe, pozsonyiba és temesváriban ugyanannyi. Azonkívül a bécsi tüzérségi akadémiába 120, a hamburgi utásziskolába 50 első évi, a morva-weisskircheni lovasági hadapród-iskolába 50 másodévi növendék. A további évfolyamokra csak annyiban vesznek föl növendékeket, a mennyiben egyes helyek rendelkezésre állanak. A növendékektől megkivánják, hogy magyar vagy osztrák állampolgárok, testileg alkalmosak, jó erkölcsi magaviseletűek legyenek, a gyalogsági iskolába jelentkezők a 14-dik évet már betöltötték és a 16. évet még túl nem haladtak legyenek, a lovassági iskolába lépők 15—17 évesek lehetnek. Négy hóig terjedő kórkülömbőség nem akadály a félévételre, de azontúl már a hadügyminisztérium határoz. A növendékek csak a hadapród-iskola teljes bevégezése után kerülnek sorozás alá. A felvételhez valamely reáliskola, gymnasium vagy polgári iskola negyedik osztálybeli s legalább »előleges« bizonyítványa szükséges. A növendékek a felvételnél vizsgálatot kötelesek tenni a német nyelvből, számtanból, algebrából, mértanból, földrajzból és történelemből, a középiskolák alsóbb osztályaiban tanult terjedelemben. Az évi tandíj katonák gyermekeinek 12 frt, tartalékos katonák és hivataltalnokok gyermekeinek 60 frt, minden más polgárainak 120 frt, mely minden év szept. 15-én és márczius 1-jén fizetendő. Másért nem kell fizetni. A hadapród-iskolákat végzett és a hadseregbe sorozott növendék minden iskolai évért egy-egy évig tartozik a három évi szolgálati időn túl szolgálni. A folyamodványok, melyekhez a születési, keresztelő, katonarozási és iskolai bizonyítványok csatolandók, július 25-éig nyújthatók be ama hadapród-iskola parancsnokságához, melybe az illetők magukat felvételt kívánják.

Selyemszövet maradókat az eredeti árból, 25%—33¹/₃% és 50% leengedéssel küld öllözék- vagy darab-számra, portó- és vámmentesen Henneberg G. gyári raktára (cs és kir. udvari szállító) Zúriohben. Minták forduló postával küldetnek. Levelekre 10 krajczáros levélhelyeg ragasztandó.

— Beküldetett.*) Megesett rajtam, megesezt mások is az hogy ismétlő fali óráim meghomlott, átvittem tehát igazítás végett. S. A. óráshoz a nagypiaczra. Teljes egy hónap mulva, számos sürgetéseim után végre azt modja: *elviheti az óráját*, fizessen 2 frtot. Megfizettem. De az óra még bomlottabb lett otthon, fantazirozott mint egy lázas beteg. Kértem az urat, jöjjön hozzám s az órámat igazítsa meg, hisz megfizettem. Négyyszer ígérkezett, de egyszer sem jött el. Kénytelen voltam órámat Gr. A. urhoz (a városháza mellé) átadni. Ezen eset — mondom — máson is megtörténhetett; de ennek folytatása ritkítja párját. — Gr. A. ur ugyanis az óráit időre és jól kijavította s h a z a k ü l d t e. Midőn köszönetem mellett fizetni akartam, azon választ nyertem: »egy javításért kétszer csak nem fizethet«. — Ez a száraz tény. Ebből kifolyólag lehet követ-

*) Jelen közleményért nem vállal felelőséget a szerkesztőség.

kezdeni azt, hogy máskor, ha a szükség úgy hozná magával, melyikhez, fogok fordulni. Tán az elsőhöz? No — nem.

Egy pontos ember.

Irodalom.

Uj köntösben, elegáns borítékban jelenik meg ezután a »Magyar Nők Lapja«, melynek Brankovics György jeles író társunk a főszerkesztője. Az újítás következtében három oldallal bővült a lap szellemi része s így sokkal élénkebb és gazdagabb a tartalma, mint eddig volt, amiről a hozzánk beküldött 27-ik szám már is eléggé tanuskodik. Ebben a költemények, az elbeszélések, az egészségügyi, nevelésügyi és társadalmi cikkek igen kellemesen változnak a háztartási cikkekkel, az orvosi tanácsadóval s egyéb hasznos tudnivalókkal. Nagyon csinos a »kis gazdasszony« illusztrációja is, mely az első oldalon latható. Az elegáns borítékban berendezése, a sok, de szükséges aprósággal, szintén szakavatott kézre vall. mindezeknél fogva őszintén ajánljuk a »Magyar Nők Lapját« művelt hölgyeink figyelmébe. A különösen szerkesztett lap, melynek 6 frt az évi előfizetési ára, megérdemli a támogatást. Mutatványszámot a kiadóhivatal, (Budapest, Erzsébetkörút 36. sz.) bárkinek is szívesen küld, a ki egy levelező-lapon fordul hozzá.

— Eppen most jelent meg a következő napiérdekű munka: Az ipari munka szünetelésének törvénye (1891. XIII. t-cz.) és az arra vonatkozó végrehajtási rendelet. Összeállította hártói Szokolay István ügyvéd. Budapest, 1891. Rózsa Kálmán és neje kiadásában. 44 lap. Ára 20 kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben és Budapesten a kiadónál, VIII., Szentkirályi-utca 30. szám.) A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bír annak ismerete, hogy a kötelező vasárnapi szünetelésről mily kivételek állapítottak meg; tehát, hogy mely ipari és kereskedelmi üzletekben lesz szabad vasárnaponként is és hány óráig dolgozni szabadulni? — Ezen követeléseket határozza meg és szabályozza a kereskedelemügyi s pénzügyi miniszternek július 1-én kelt rendelete. Ezen két rendelet közöltek a szüneti törvény mellett — a fent címzett munkában — a tárgynak megfelelő magyarázattal és törvényhozásunknak a vasárnapi munkára és a munkáskérdésre vonatkozó előbbi rendeleteivel.

CSARNOK.

A nők nevelése az ó-korban és most.

— Írta: **Mooskónyi József.** —

II.

Az *athénciek* voltak az ókor legmiveltebb népe: tudomány, művészet, sőt nevelés terén is túlszárnyalták az ókor többi népeit, mert ők tiszték ki maguk elé a legnemesebb eszmét, a »kalokagathia«, a szép és jó eszméjét.

Mi természetesebb, mint az a gondolat, hogy ők a nők nevelésében is massze fölülte álltak a többi népeknek! Ámde e

feltevésünkben erősen csalódtunk, mert az ókornak általános felfogása a nő értékéről rájuk is befolyással volt, úgy, hogy e tekintetben nem voltak képesek korukat megelőzni, s a nőt felemelni oda, hová a kereszténység állította.

Elismerték a nőről, hogy a családnak igen hasznos tagja, de különben nagyon gyarló lénynek, örökös gyermeknek nézték, kinek folytonos felügyeletre van szüksége; s csakugyan rendeltek is melléje felvigyázót, kinek a nő minden léptét ellenőriznie kellett. A nőnek még a férje által rendezett házimulatságokon sem volt helye a férfiak között, kiktől nemcsak lakosztályában, de munkakörében is teljesen el volt különítve. A görög férfinak a házi tűzhely csupán arra való volt, hogy otthon megebédeljen. s rá nagyot aludjék. Azt a néhány órát, melyet saját házában töltött, azt tartotta a legunalmasabbnak s futott hazulról, hogy a közhelyeken társalogjon s cseréljen eszmét. Múltán is kérdeheté Sókratész egyik barátjától, vajjon létezik-e még valaki, kivel oly keveset beszél, mint a feleségével.

A férfi elhanyagolta családi körében a nőt, mert az nem állott azon a fokán a műveltségnek, hogy a vele való társalgás élvezetet nyújthatott volna neki, de ez a férfi büne volt, mert lomha volt felesége nevelőjévé lenni s őt magához emelni, hogy aztán az anya leányaival ossza meg műveltségét. A nőnek arra sem volt alkalmá, hogy látköre, izlése a szemléletek által szélesbüljön s nemesbüljön, mert hiszen Hyperides szónok szerint alig volt szabad a házon kívül megjelennie; szerinte ugyanis »a nő csak azon korban mutassa magát a házon kívül, midőn az emberek azt kérdehetik felele, kinek az anyja, nem pedig, kinek a neje.« E tekintetben legfeljebb annyi történet, hogy a leányokat nevelésük befejezésekké elvitték a közönnepélyekre és költői versenyekre, hol egy Sophokles s Euripides lánglelke állítá elibök a valódi erkölcs magasztos példáit.

Egyébiránt a lányok teljesen műveletlenek maradtak, úgy, hogy egyetlen óhajuk s a nevelés egyetlen célja az volt, hogy jól tudják kormányozni a ház bensejét, tudják ügyesen vezetni a rabszolgák munkálkodását, takarékosan kezelni a szerzett vagyont és támogatni a napról-napra fejlődő ipart. Teszt nevelésükben is csak arra irányult az anya törekvése, hogy lánya menél karcsubb, formásabb legyen s ezt az erős fizéssel érték el.

Ámde mindez csak a családi életben volt így. Volt azonban Athénben egy osztálya a nőknek, kiket Demosthenes a férfiak barátnőinek nevez, kik erényük rovására ledönték a családi kör merev korlátait, s a férfiakkal együtt hallgaták Athén legjelesebb szónokait, költőit és bölcsészeit. Ezek műveltek, szellemesek s a tudomány és művészetek minden ágában járatosak voltak, úgy, hogy Athén legkitünőbb fiai örömmel keresték társaságukat, s szalonjaik, miként mai nap egy-egy szellemes francia nő gyűllhelyei voltak a művelt görög férfiaknak. S hogy ezt mennyire természetesnek találták, bizonyítja Demosthenes, a nagy szónok, ki ezt mondja: »Szükségünk van barátnőkre, kik szellemünket táplálják és hitvesekre, kik gyermekeinket neveljék s házunkat vezessék.«

Ezen barátnőknek népszerűségét megirigyelték a családanyák, s igyekeznek versenyre kelni velük, de kellő műveltség hiányában erényüket áldozták föl.

Róma férfiai egyeduralomra törekedtek a világban, egyeduralmat gyakorolt a családban, melynek feje papja és bírja volt. Csak a tüzhely feletti uralomban, az istennek imadásának feladatában osztozott vele neje, s a tüzhely tüzeit ápolta leánya, hogy az soha ki ne aludjék. Akarata előtt köteles volt meghajolni mind a nő, mind a gyermek; de családi élete mégis sokkal bensőbb volt, mint a görög férjé, mert a rómaiak nem szórakoztak annyit a házon kívül, mint a görögök s örültek, ha munkáik után otthon jól kipihenheték magukat. Minthogy sokkal gyakorlatiasabb szelleműek voltak, mint az athéneiek, könnyebben is nélkülözheték a szellemes társalgást s az olyan bájos kört, melyben egy-egy szellemes nő vitte a főszerepet.

A régi római azt szerette, ha a családanya komoly, erélyes és józan jellemű, mert ő vezeti a háztartást, a gyermekek nevelését, s ehhez ilyen tulajdonokra van szüksége. Plautus az *Amphitruon*-ban szinten ezeket mondja a római nő erényeiről: *Komolyság, szülék tisztelete, a férjjel szemben való engedelmisség és isten féltelme.*

A nevelést az anya már a csecsemőnél kezdi, kit ő táplál, ő hordoz karján, s első játékaikat is ő maga intézi. A 8—9-ik évig folyik az erkölcsi nevelés és pedig úgy, hogy maga az anya az erkölcsnek, erénynek élő példája. A kedély nemesítésére, az értelem és jellem fejlesztésére regél az anya a nagy ősök maradandó emlékeiről, soha el nem muló dicsőségéről s buzdítja fiait, hogy hasonló hazafiakká s leányait, hogy hasonló, hazájukért élni-halni kész honleányokká váljanak.

A leányok a 12-ik évig megtanulják a ház vezetését, mert az első századokban még a római nőre is az volt a legfőbb dicséret, hogy otthon ül és fon. Ezt bizonyítja egy római matróna sírfelirata is, melyben dicsérik szépségét, kellemes voltát, szerénységét, hogy világra hozott két gyermeket, kiknek eltemette egyikét s földön hagyta másikat: aztán hozzátesszik: *„Óriáztól és szótt vásznat.”*

E felirat szerint mindössze ennyi az, hogy egy római matróna emlékét az első századokban megörökítette: Jó háziasszony, jó anya, s csinos, szerény nő! Amde bizonyára nem általános érvényű lehetett ez, mert a régi római, mint említém, épen nem a szerény, de az erélyes és határozott jellemű nőt kedvelte. Nincs e feliratban szó a római nő műveltségéről sem. Igaz, hogy kevés olyan nő akadt a köztársaság első századaiban, mint egy Cornélia, a Grachusok híres anyja, ki képes volt egyesíteni két fia jó nevelése érdekében Görögország tudományos műveltségét a római szellem életrevaló bölcsességével; de azért tény az, hogy az előkelőbb római lányokat ugyanazok a tudós rabszolgák oktatták, kik a család fiait. Nőttestvér és fivér tehát egyforma könyvet olvasott, egyforma költőt szeretett és pedig főleg Terentiuszt és Menandert, az ifjúság kedvencz vigjátékiróit. A plebejusok leányai sem voltak iskolázás nélkül, amennyiben ezek a fiukkal együtt a fórumon levd köz-

iskolákba jártak, hol főleg zenét, mértant és történelmet tanultak.

A grachusai mozgalom után a köztársaság fényével, a műveltség finomodásával a római matróna eszménye is változott. A római nő kezdte érezni, hogy a régi komoly és szigorú matrónának módosulnia kell, ha nem akarja elveszíteni vonzó erejét férjére nézve. Épazért a ház komoly kötelességeinek végzése mellett a bajosságra és műveltségre is erősen törekedett; jobban vonzódott az irodalom és művészet iránt, megtanult énekelni és táncolni s odahagyva a tüzhelyet, nyílványos szórakozásokban is részt vett. Ez utóbbiban a vallás támogatta őket, melynek gyakorlására minden kifogás nélkül mehettek az utcára, a templomba, mely tehát felmenté őket attól, hogy úgy el legyenek zárva a világtól, mint a többi népek női.

A köztársaság vége felé már nagy számmal akadtak vidám, bájos, kiművelt nők, amilyen volt többek közt Plutarchus szerint Cornélia is, Pompeius neje, ki olvasott nő volt, játszott a lanton, értett a mértanhoz, tudott bölcsészeti tárgyakról beszélni, anélkül, hogy pedáns tudakosságba esett volna, amibe pedig könnyen jutnak a nők, ha ennyit tanulnak.

Augusztus kora óta pedig már senki sem ütközött meg többé azon, ha előkelő nő cizterázott lanton játszott, verseket írt, sőt nézők előtt tánczolt. Mind jobban kivonták magukat az atya és férj befolyása alól, szabadabbakká, szellemesebbekké, műveltebbekké lettek; csak az a szomorú, hogy mindez erényeik rovására ment.

Az ókornak még egy népénél, az izraelitáknál, kell vizsgálnunk a nők nevelését.

A viszony férfi és nő között hasonló volt a többi népekéhez. A férfi korlátlan úr volt a családban, kivel szemben a nőnek feltétlen engedelmisség volt a kötelessége; csak hogy e függés mellett is a nőnek jóval több önállósága volt, mint más népeknél, mert a leány nem állott mindig felügyelet alatt, mint többek közt az athéneieknél, hanem magában is járhatott a városban, egyedül mehetett a mezőre utána nézni a gazdaságnak.

E szabadsággal azonban együttjárt a felelősség is, úgy, hogy helytelen magaviseletéért nem szüleit, de őt sújtotta a szigorú büntetés.

A leány első nevelését az apa és anya közösen teljesítik azzal, hogy mihelyt beszélni kezd, erkölcsi mondatokra, majd az úr törvényeire tanítják. — Főtörekvésük benne a vallásos érzületet fejleszteni, amit azáltal is fokoznak, hogy szombat és ünnepnapokon folyton magukkal viszik őt az istentiszteletre, hol megtanulja az egy igaz Istent tisztelni, szeretni s a bálványokat utálni.

Az előkelőbb családok leányait megtanítják hárfán játszani, énekelni és tánczolni. A főgondot azonban ezeknél is a vallásos szellemben való erkölcsös nevelésre fordítják, amely tekintetben már Mózes törvényei a legszigorúbb büntetéssel intézkednek, amennyiben a bűnös nőt vagy atyja háza előtt vagy a városon kívül kövezik meg. Ez a szigor okozza, hogy az izraelita nők még népük süllyedése korában is megtartják erkölcsi tisztaságukat, s ez eredmé-

nyezi azt, hogy, ha szellemi nevelésükben nem is, de vallás-erkölcsi tekintetben messze fölötte állanak az ókor többi nőinek.

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás

a lótenyésztő gazdaközönséghez.

Örömmel tapasztaljuk és mutatják a hivatalos adatok is, hogy Magyarország lótenyésztése évről-évre fejlődik, nemcsak számszerűleg, de minőségileg is. Evvel szemben azonban egy szomorú és visszás tény áll s ez az, hogy a mily arányban halad lótenyésztésünk, olyan arányban hanyatlík azon kevés régi jó lóvásár is, melyen legalább 10—20 év előtt a tenyésztő bizton számíthatott tenyésztésének méltányos ároni értékesítésére. E tekintetben főleg a nagy Alföld és Magyarország keleti részében mostohák a viszonyok, mert míg a nyugati részekben legalább 2—3 oly vásár van, melyen egyrészt a tenyésztők jó anyaggal, másrészt első rendű vevők kellő számmal jelennek meg; addig Budapestről keletre egyetlen oly vásár nincs, melyre a tenyésztő is bizton számíthatna tenyésztésének értékesítésénél, és a vevő is azon biztos reménnyel mehetne, hogy szükségletének megfelelő anyagot kellő számmal találhat.

Ezért minél általánosabb lesz a panasza, hogy a mai vásári állapotok mellett nem fizeti ki magát a lótenyésztés s ez igen természetes is, mert arra, hogy értékes lovainknak megfelelő állandó kelete és ára legyen, első feltétele egy oly vásár, melyet elsőrendű lókereskedők évről-évre felkeresnek, elég nagy számban arra, hogy egymásnak konkurencziát csináljanak, ennek pedig ismét előfeltétele, hogy az illetők biztosan tudják, hogy a vásáron, melyen megjelennek nagyobb mennyiségű alkalmas anyagot találnak.

A jó anyag megfogyása és elmaradása riasztotta tőlünk el a vevőket, azt kell ismét összegyűjtenünk, s egy vásáron koncentrálván felállítanunk, ha egészséges helyzetet akarunk teremteni.

Ennek sürgős szükségét belátván, a biharmegyei gazdasági egyesület elhatározta, hogy minden lehető elkövet egy ily elsőrendű vásár létesítésére.

Kitünő alkalmul kínálkoznak nézetünk szerint e célra a nagyváradi versenyek. Nemesak megyénk lótenyésztői gyűlnek be Nagyváradra ilyenkor, de évről-évre szaporodó számban látogatnak el oda lókedvelők az ország minden részéről, magok a versenyek ösztönzésül szolgálhatnak arra, hogy lovainkat jó kondícióba hozzuk és jól behajtsuk s alkalmat nyujtanak azok kipróbálására s tehetségük bemutatására; valóban meg van minden előfeltétel, csak komoly akarat kell hozzá, hogy a versenyekkel kapcsolatban egy elsőrendű lóvásár fejlődjék ki Nagyváradon.

Hogy tehát a fentebb leirt cél elérhető legyen egyesületünk Nagyvárad városának támogatásával minden évben, az őszi lóversenyekkel egyidejűleg s így az idén szeptember 19. és 20-án országos lóvásárt rendez Nagyváradon, elsőrendű vevőket kellő számmal

értesít és lehetőleg kieszközli, hogy az állam evvel egyidejűleg tartsa a ménló vásárlást és a katonai lóvásárt.

Kellő számú jó vevő megjelenése azonban az első években csak úgy biztosítható, ha jó előre közhírré tehető körülbelül mennyi és milyen eladó anyag fog a vásáron bemutatni. Ezért azon felhívással fordul alóírt egyesület keleti Magyarország összes lótenyésztőjéhez látogassa meg ezne vásárt eladó lovaival és legkésőbb augusztus hó 1-ig küldje be egyesületünk titkári hivatalához (Nagyvárad, Fő-úteza Barts-ház) a vásárra állítandó loanyagának részletes leírását mellékelt bejelentési ív felhasználásával, hogy bejelentése már az előre kiadandó jegyzékbe fölvehető legyen. Ezen bejelentés díjmentes, valamint semminemű helypénz nem szedetik, csupán a tényleg eladott lovak árából lesz a vásár rendezése által okozott költségek fedezésére 2% levonva.

Nagyvárad, 1891. július 1-én.

A biharmegyei gazdasági egyesület vásárrendező bizottsága:

Wertheimstein Alfréd,
elnök.

Ifj. Tisza Kálmán Markovics Károly,
Szabó Ferencz, Br. Mannsberg Ernő,
bizottsági tagok.

Vasuti menetrend.

Érvényes 1891. június 1-től kezdve.

	5901*) sz.	5911. v.	5913. v.
Szarvas	indul: 9:31 d. e.	10:50 d. e.	1:46 d. u.
Mező-Túr	érk: 10:20	11:40	2:32
	5902*) sz.	5912. v.	5914. v.
Mező-Túr	indul: 5:10 d. u.	12:36 d. u.	3:20 d. u.
Szarvas	érk: 5:56	1:22	4:06

*) Egyelőre nem közlekedik.

	401. gy.	403. sz.	405. sz.	421. v.
Arad	ind: 8:24 d. e.	11:18 d. e.	9:05 este	---
Csaba	érk: 9:24	12:50	10:50	---
	ind: 9:29	1:15 d. u.	11:05 éj.	---
Mező-Túr	érk: 10:38	2:42	12:49	---
	ind: 10:34	2:50	12:53	7:09 reg
Szolnok	érk: 11:19	3:56	2:06	9:06 d. e.
	ind: 11:27	4:15	2:21	---
Budapest	érk: 1:25	7:20 este	5:50 reg	---
	402. gy.	404. sz.	406. sz.	422. v.
Budapest	ind: 1:50 d. u.	8:15 d. e.	9:50 este	---
Szolnok	érk: 3:48	11:04	12:53 éj.	---
	ind: 3:57	11:14	1:05	5:40 d. u.
Mező-Túr	érk: 4:42	12:17 d. u.	2:06	7:46 este
	ind: 4:43	12:24	2:09	---
Csaba	érk: 5:46	1:48	3:33	---
	ind: 5:52	2:13	3:53	---
Arad	érk: 6:52 este	3:45	5:24 reg.	---

Felöltő szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
VARGA JÓZSEF.

HAZELADÁS.

Sárosy Samu

telekkönyvvezetőnek,
a piactér kellő közelében fekvő,
öt szoba, konyha, élesztár és
nagy kamarából álló lakháza
melléképülettel, 2000 forintért

1-1 **ELADÓ.**

Értekezhetni a tulajdonossal.

987. szám.

1891. tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

Vajgely Mihály és Bankó Pál szarvasi lakos végrehajlatóknak, Konyecsnyi Sámuel szarvasi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 149 frt 94 kr. lőkekövetelés és ennek 1889. évi ápril hó 9-ik napjától járó 6% kamatai 23 frt 50 kr., perbeli 10 frt 50 kr. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 9 frt 65 kr. és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett az 1881: LX. t. cz. 144. §. alapján és a 146. §. értelmében a b-gyulai kir. törvényszék (a szarvasi kir. járásbíró-ság) területén levő a szarvasi határban fekvő, a szarvasi 1671. sz. kataszteri birtokivben foglalt 6699, 6774, 6795/1, 6795/2 hrsz. Konyecsnyi Sámuel tulajdonát képező 2¹¹⁴⁴/₁₆₀₀ hold telekkönyvezetlen legelőföldre 120 frtban és a szarvasi 1671. sz. kataszteri birtokivben, 6260. hrsz. 3¹⁹²/₁₀₀₀ hold telekkönyvezetlen legelőföldre 150 frtban s így összesen 270 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendeltetett.

Az árverés megtartására határidőül 1891. évi július hó 15-ik napjának délelőlt 10 órája Szarvason a községházánál tüzelik ki.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 27 frt készpénzben, vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényát szolgáltatni.

Kelt Szarvason 1891. évi ápril hó 14-ik napján.

A szarvasi kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság

Kontur József,
kir. járásbíró.

Bizonylat.

Az »Első magyar gazdasági gépgyár részvénytársaság« tek. igazgatóságának
B u d a p e s t e n,
külső váci-út 7.

Czimzett gyárból 1890. márczius 16-án vásárolt »C. S.« jegyű gőzcsep-lőgép és az ahoz alkalmazott 3¹/₂ lő-erejű legújabszerkezetű gőzmozgonyra vonatkozólag, a kívánatra tisztelettel tudatom, hogy a cséplőgép igen jó szerkezetű, nagyon jó anyaggól van összeállítva a legszilárdabb szerkezetben, mely kitűnően tisztít és osztályoz, munkaképessége óránként 500-600 közép nagyságú kéve.

A mozgony is nagyon erős, s oly kevés tüzelőanyagot igényel, hogy naponta ritkán fogyaszt el 3 köbméter kemény fánál többet, munkaképessége és hasznavehetősége és a tüzelő anyag fogyasztására vonatkozólag teljes megelégedését nyilvánította mindazon gazda, a ki ezen géppel csépltetett. Jelzett cséplőgép és mozgon a legalkalmasabb a közép és kisbirtokosok részére, mert könnyen szállítható, sokat dolgozik és kevés tüzelő anyagot igényel.

Ezen gépet a nagyobb birtokosok is igénybe vehetik, mert munkaképességét illetőleg csaknem versenyez a hat lőerejű gőzmozgonyhoz alkalmazott cséplőgéppel.

Zabolán, 1891. január 26-án.

Hadnagy Károly s. k.
a közbirtokosság meghízottja.

A világhírű

BORSZÉKI

SAVANYU-VIZ

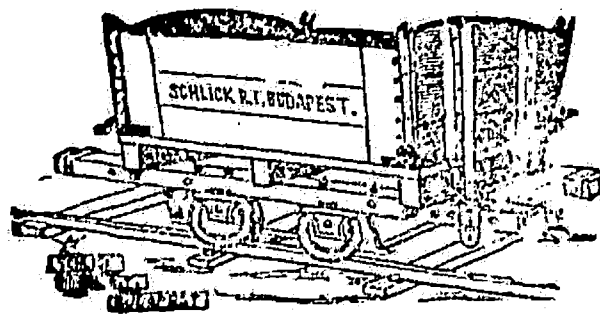
ismét olcsóbb lett

1 1/2 literes palack	ára	22 kr.
1		18 »
1/2		13 »

Üres üvegek megfelelő árban vissza vételnek.

kapható

NYÁCSIK S. utódánál
SZARVASON.

SÁLLITHATÓ
MEZEI
VASUTAKAT

gazdasági, erdészeti és ipari célokra legjobb
kivitelben jutányos áron továbbá:

SCHLICK-féle MÉLYÍTŐ-

és

egyetemes acél---ekéket

(SACK-rendszer)

jelentékenyen leszállított árak mellett szállít a

SCHLICK-féle vasöntőde és gépgyár részvény-

TÁRSASÁG

10-1

BUDAPESTEN.

Benedict Schroll Fiai Chiffon és Pamut-vásznak FŐRAKTÁRA.

Besenczky Kálmán

Szarvason, a főpiacztéren

ajánja dusan berendezett

divat-, vászon-, béléss-, kézmű- és
rövidáru-raktárát

Nagy választék:

Rumburgi, Irhoni, Creász és Fonalvásznakban mindennemű női- és férfi-fehéreneműek.	Valódi Cozmanosi, jó mosó Creton Toil és Satinok. Francia batisztok és Zephirek.
Ingek, Gallérok, Kézeltők és nyakkendők.	Minden színű selyem surak, dísz-selymek bársonyok, arany, ezüst és sinordiszek.
Cérna-kanavász, Serge, Zephír és Oxfordok.	Fekete ternok, divatos fekete és színes női ruha- szövetek.
Fehér és színes ebédlő- és kávéasztal-készletek.	Selyem, szövet, mosó, harasz és gyapju-kendők.
Frotír és vászon Törölközők.	Férfi ruhára, mosó szőr és gyapjuszövetek
Paplanok, paplanlepedők, Flanel-takarók, Szalmazsák, Matraczok.	Női- és férfi harisnyák, válfűzők (Mieder) legyezők.
Tapestry, Hollandy és Manila futó soffa és ágy- Szőnyegek, Pokróczok.	selyem és bőr, csatlos és tambolirozott kesztyűk.
Ágy- és Asztaltakarók, Jutte- és Bouret-szövetek.	Valódi brüsseli Volensien Spanyol Gipűr és sweiczi himzések.
Tunisz, selyem és Csipke függönyök.	Férfi-, női- és gyermek valódi Dr. Jäger alsóruhák.
Fa- és zsinor-függőnytartók.	Irhoni vászon és színes szélű zsebkendők, mindennemű selyem és bársonyszallagok.
Legujabb divatú selyem női- és férfi napernyők és esernyők.	

a Dolfus Mieg és Társa, valódi francia D. M. C.

himző, kötő és horgoló pamutjainak nagy raktára.

Előrajzolt kézimunkák és hozzá való anyagok, és gummi-lepedők.

Minden szabó-kellékek legjutányosabb árban.

Kiházasítási- és Csecsemő kelengyék összeállítását a legapróbb részletekig pontosan eszközölöm.

Bátor vagyok ez alkalommal a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni, hogy a *Hageter Gusztáv* üzlete átvételéből

még raktáron levő áruimat tetemesen leszállítottam.

Menyasszonyi kelengyék, női és férfi-fehéreneműek és felső ruhák elkészítését az eddigi tapasztalataim alapján, saját szigorú ellenőrzésem alatt mindenkor a legjobb minőségű anyagból készítettem és úgy kivitt, valamint a

legsolidabb határozott árak mellett

oda fogok törekedni, hogy szoliditásom által a nagyérdemű közönség teljes bizalmát kiérdemeljem és azt cégem jóhírnevének fenntartására biztosíthassam.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy az üzletemben elő nem forduló cikkek vagy min-
táék beszerzését bármikor készséggel eszközölni fogom.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Besenczky Kálmán.

20-5

Csipke-függönyök gyárilag tisztítását portamentesen eszközölöm.

Gyászruhák elkészítését haláleset alkalmával 24 óra alatt elvállalom.

1 pár férfi vagy női 2 gombos Glacé-kesztyű 80 Ft.